



# Eenige gedachten over de heiliging

<https://hdl.handle.net/1874/234591>

mm 11018

BR.1875. III.24



Proz. 1875, III, 24.

EENIGE GEDACHTEN

OVER

DE HEILIGING.

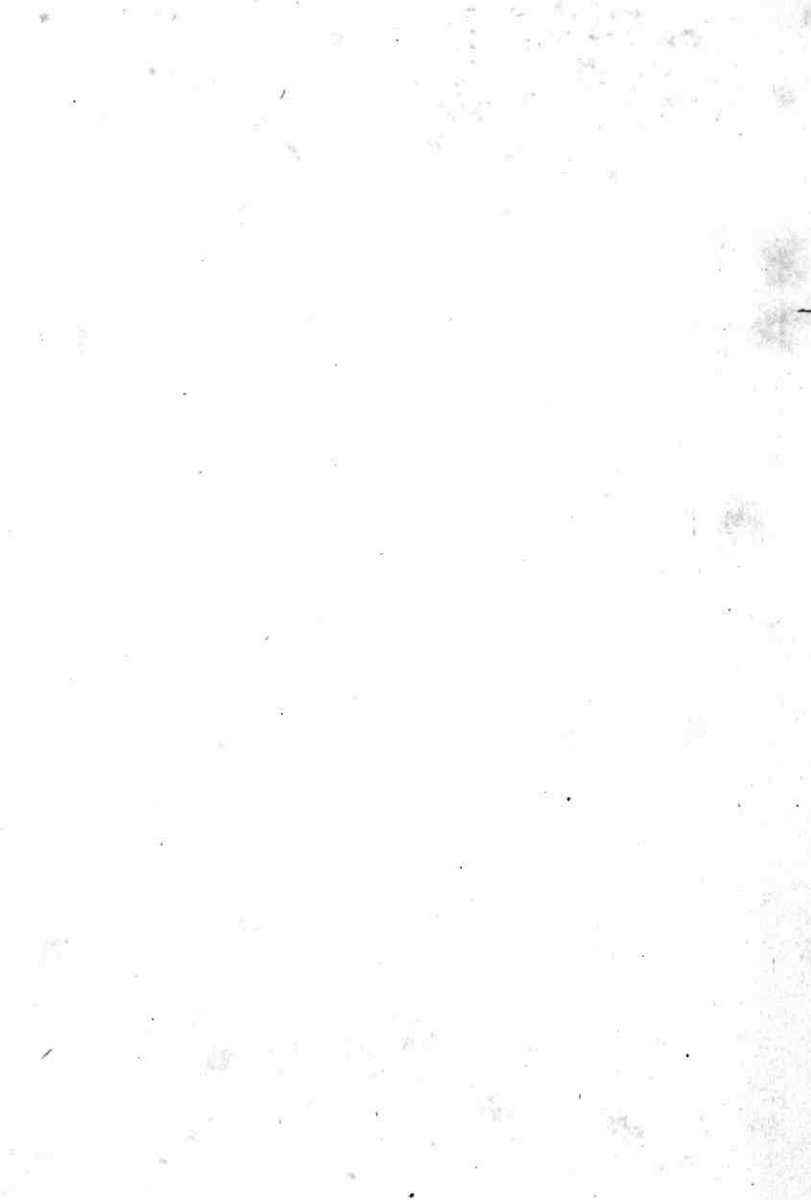
—

Uitgegeven door het Evangelisch Verbond.

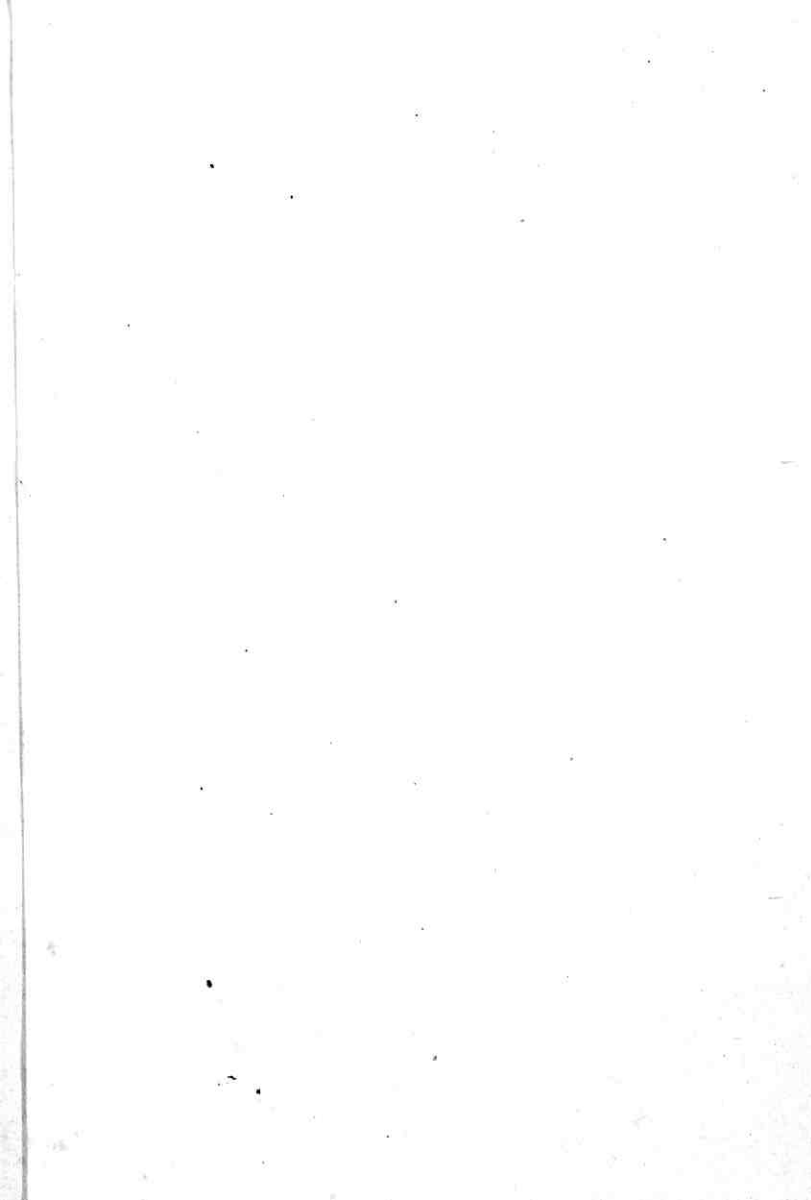
— ❖ —

AMSTERDAM,  
A. VAN OOSTERZEE.

1875.



**EENIGE GEDACHTEN OVER DE HEILIGING.**



**EENIGE GEDACHTEN**

**OVER**

**DE HEILIGING.**



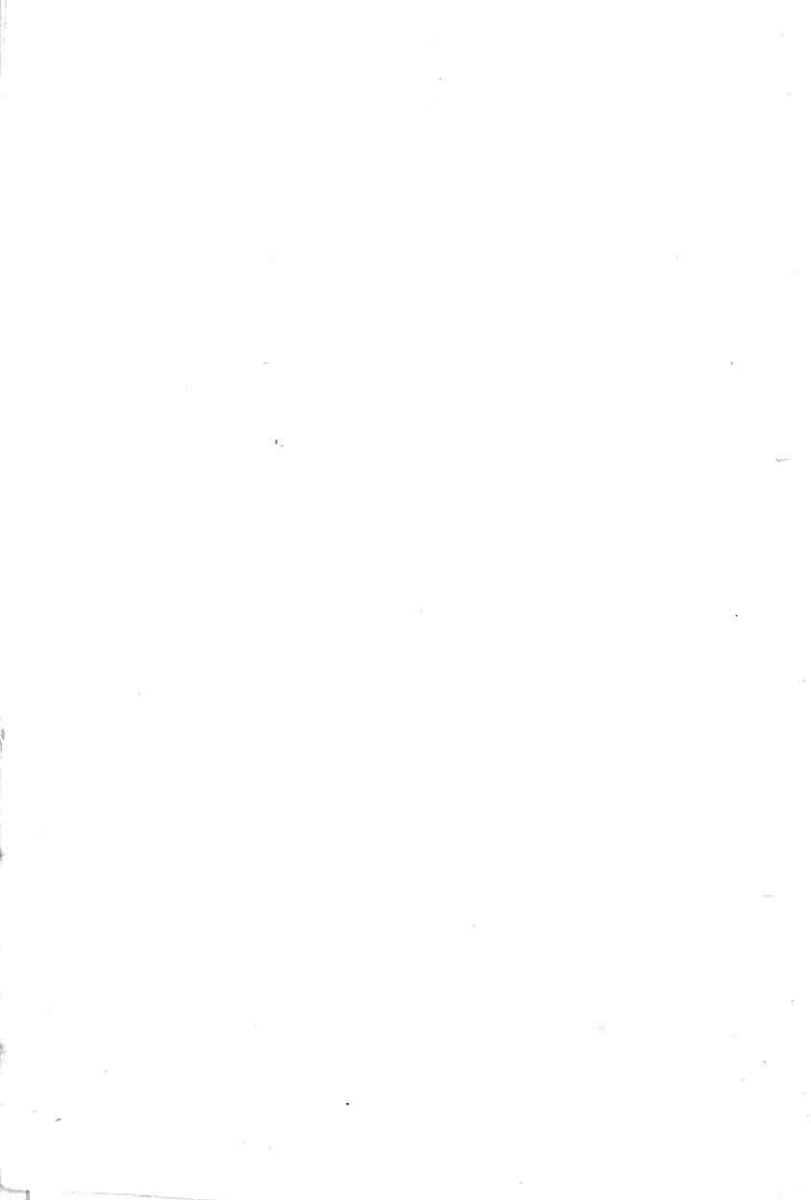
**UITGEGEVEN DOOR HET EVANGELISCH VERBOND.**



**AMSTERDAM,  
A. VAN OOSTERZEE.**

—





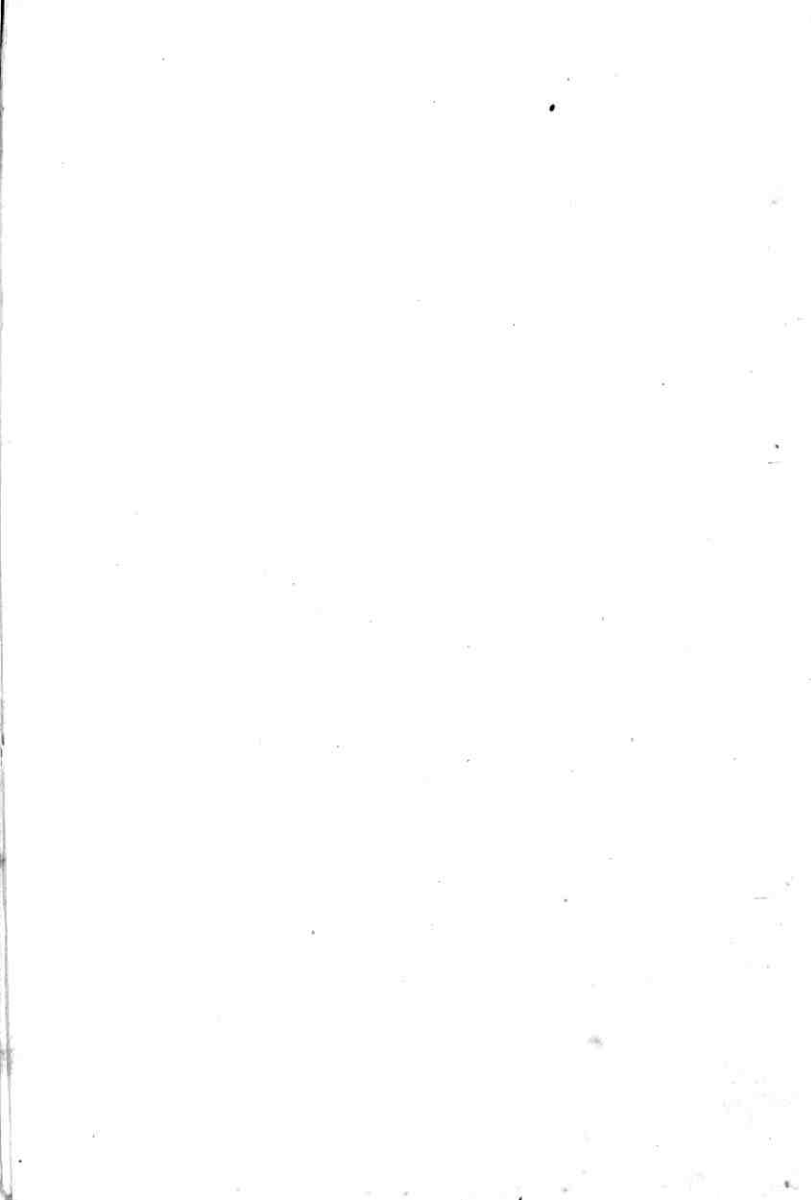
## VOORWOORD.

---

Dit boekje, uit het Duitsch vertaald, geeft den Christen een duidelijk begrip hoe de heiliging of heiligmaking een vrucht is van het geloof. De schrijver geeft blijken zeer goed bekend te zijn met de verschillende toestanden eens Christens, die hij allen oplost in het eene noodige: heiligmaking.

Voor al in deze dagen zij de lezing van dit werkje den Christen zeer aanbevolen.

---



---

## I.

### DE HEILIGING.

---

Wij wenschen met het oog op de Schrift en op de behoeften van onzen tijd, eenige gedachten over de heiliging mede te deelen, en vooral aan te toonen hoe de heiliging van lichaam en ziel met het geloof in Christus en met de belijdenis van zijn naam noodwendig verbonden is. Terwijl wij dit doen, staan ons verschillende zielsbehoeften en krankheden voor den geest.

Velen hechten weinig waarde aan het geloof in Christus. In hunne oogen is het geloof niets dan een voor wáár houden en toestemmen van hetgeen in den Bijbel verhaald en geleerd wordt.

Of deze toestemming gegeven of geweigerd wordt, brengt volgens hunne meening geenerlei verandering in het leven te weeg. In het eene zoo wel als in het andere geval kan men goed of slecht zijn. Daarom is het veel beter dit geloof als een onverschillige zaak aan ieders goedvinden over te laten en alleen tot goed en recht handelen aan te sporen, waarop ten slotte toch alles aankomt. Tegenover deze minachtende beschouwing van het geloof zouden wij gaarne aantoonen, dat het geloof in Christus niet alleen een goed en recht handelen volgens den maatstaf der menschen tot vrucht heeft, maar het eenige middel is om een nieuw schepsel naar Gods beeld te vormen, en de macht der zonde op een wijze te verbreken, zoo als het ongeloof dit nooit doen kan. Ons doel is dus om de aangetaste eer van het geloof in Christus te handhaven.

Maar wij hebben nog anderen voor oogen, namelijk de trage Christenen, die het geloof in Christus en de belijdenis van zijn naam niet juist verwerpen, maar toch niet tot een krachtig leven in Christus doordringen. Hun geloof brengt veel te weinig verandering in hun leven te weeg. Naast hun geloof staat in scherpe tegenstelling

met hunne belijdenis een wereldsche en vleeschelijke gezindheid en een onwilligheid om zich op alle punten onder het gebod van Christus te buigen. Dat zijn de doode Christenen, die het geloof in slechten reuk stellen. Hunne schuld is het, dat het geloof verdacht wordt van iets onbeduidends te zijn, terwijl het toch alles is. Zoo valt de blaam op een onschuldige. Het geloof zelf, dat werk Gods, is niet gering en onbeduidend, maar wel is dit het doode geloof van deze Christenen, die den naam van „geloovigen” niet eens verdienen, omdat hun ingebeeld geloof hen in vleeschelijke zekerheid laat voortslapen en niet eens genoeg kracht bezit om hen tot het ver-zaken van ééne enkele zonde te brengen.

Eindelijk zijn er zielen, die er werkelijk naar streven, om zich met lichaam en ziel aan God toe te wijden. Hun diepste gevoel zegt hun, dat een mensch God niet welgevallig zijn kan, tenzij hij ook in overeenstemming leve met zijn heiligen wil. Zij meenen te recht, dat zoo de godsdienst waarheid is, zij ook gerechtigheid en heiligheid moet werken. Maar hoewel zij dit erkennen, en hoewel zij naar deze heiligheid streven, zoo zijn zij toch door het resultaat van hun

arbeid meer ter nedergeslagen dan bemoedigd. Wat zij verkrijgen is zeer weinig in vergelijking met de taak die hun opgelegd is, en hoeveel smart en moeite kost het hun nog om dat weinige te verkrijgen! Hun geweten, in plaats van een goed getuigenis af te leggen, bestraft hen veel meer, en dit geeft een droefgeestige tint aan hun Christendom. Deze Christenen wenschen wij tot hunne bemoediging op een geheim opmerkzaam te maken, waardoor de kracht tot heiligmaking te verkrijgen is.

---

## II.

**DE HEILIGING IS MEDE BEGREPEN IN HET EEUWIGE  
RAADSBESLUIT GODS EN IN HET VERLOSSINGS-  
WERK VAN JEZUS CHRISTUS.**

---

Zijt heilig, want Ik ben heilig. Dit is de wil Gods, uwe heiligmaking. God heeft ons van voor de grondlegging der wereld uitverkoren, opdat wij hei-

lig en onbe straffelijk zouden zijn voor Hem in de liefde. Uit deze woorden zien wij, dat er in tijd noch eeuwigheid eenige gemeenschap met God mogelijk is, tenzij dan door een volkomen vernietiging van de zonde, die Hem een gruwel is; waarom God in het algemeene verlossingsplan het afzonderlijke raadsbesluit onzer heiliging en vernieuwing opgenomen heeft. Deze behooren niet even als de opstanding des lichaams en de gave der hemelsche heerlijkheid, tot de genadegoederen, die wij eerst in het toekomstige leven ontvangen zullen, maar tot die schakels in de keten des heils, die nog in dit aardsche leven liggen. Het is een gevaarlijke dwaling, die er velen toe brengt om zich over hun gebrek aan heiliging te verontschuldigen met de woorden: „Als eenmaal dit lichaam des doods afgelegd zal zijn, dan ben ik van zelf goed en heilig.” Neen, in dit leven, waarin wij met dit zondige vleesch omkleed zijn, moet het werk der heiliging aangegrepen en tot op het laatste oogenblik toe onverpoosd voortgezet worden.

Daarop wijst ons ook de betrachtting van het verlossingswerk van Christus. Christus wordt



een Verlosser van de zonde genoemd. Hij zal zijn volk zaligmaken van hunne zonden. Daarmede wordt bedoeld een verlossing van de zonde naar alle zijden en in ieder opzicht, niet alleen van de gevolgen der zonde, schuld en verdoemenis, maar van de zonde zelve, als van eene macht die den mensch in boeien slaat en zijn wil tot het kwade neêrtrekt. Een verlossing, die dit niet te weeg brengt, zou geen volkomen en waarachtige verlossing genaamd kunnen worden. En wij moeten niets minder verwachten, wanneer wij tot Christus komen, om deel aan zijn werk te krijgen. Velen klinkt echter de tijding dat er een wezenlijke verlossing van de zonde bestaat, als een vreemde en ongehoorde tijding, ja als een sprookje in de ooren. Voorzeker willen zij wel toestemmen, dat Christus een verzoener is, op wiens offer de boetvaardige mensch zich niet te vergeefs beroept, en zij zelve grijpen dit middel aan en nemen de toevlucht tot Jezus, wanneer de gedachte aan hunne zonden hen verontrust; maar zij bedenken niet genoeg dat deze bevrijding nog verder gaat dan de gevolgen der zonde, en dat zij zich uitstrekt tot de zonde

zelve, die ons als een dwingelandij beheerscht; aan deze genezing van alle gebreken wanhopen zij met groote lichtzinnigheid en zorgeloosheid. Geen wonder, dat bij hen van een wezenlijke kracht, van een wandel in den Geest en van een getuigenis des Geestes weinig bespeurd wordt! Op willekeurige wijze beperken zij het werk Gods, en daarom is ook hun deelgenootschap aan Christus twijfelachtig en onzeker.

De kracht tot heiligmaking is ook een van de zegeningen, die de Heer Jezus ons door zijn zoendood aan het kruis verworven heeft. De vloek der zonde bestaat niet alleen daarin, dat de zonde verdoemenis op verdoemenis hoopt, maar ook hierin, dat de zonde, eenmaal volbracht zijnde, voortteelt, en telkens nieuwe zonden en misdaden voortbrengt. Het schuldgevoel, het kwade geweten kan slechts vijandschap en haat jegens God te weeg brengen, en daardoor steeds vernieuwde zonde doen geboren worden; want uit den haat jegens God kan niets goeds voortkomen. Zoo slaat de zonde telkens diepere wortelen en breidt zich ongehinderd over het geheele menschelijke organisme naar ziel en lichaam uit. Daar nu de Heer aan het kruis

gestorven is met het doel om ons van den vloek der zonde te verlossen, zoo heeft Hij door zijn dood ook den vloek der voortwoekering van de zonde opgeheven. Die in Hem gelooven, worden bevrijd uit het zondennet, waarin zij door geboorte, opvoeding, omstandigheden of aangenomen gewoonten verstrikt waren geraakt. De noodlottige noodwendigheid om te zondigen, die hen tot nu toe als een vloek aankleefde, houdt voor hen op, en zij zijn nu onder de heerschappij van een andere macht gesteld, namelijk de macht van Christus en van zijnen Geest. De wegen waarlangs de zondige gedachten hun toevloeiden, worden dichtgemuurd, en daarentegen wordt de weg bereid voor de inwerking van den Geest van God. Ook aan den schuldigsten mensch kan gezegd worden, dat even zeker als er genade en vergeving voor hem bij het kruis des Verlossers te vinden is, even zeker ook datzelfde kruis hem de vrijmaking van zijn ingewortelde booze neigingen verschaft. Ach! dat men van deze waarheid een vlijtiger gebruik maakte! Veelen zien slechts op de vloekgemeenschap, waarin zij met de zonde staan, en niet op de zegenrijke gemeenschap, waarin zij door

het geloof met den Heiland treden. Zij beschouwen het als een uitgemaakte zaak, dat men nu eenmaal aan de natuur en aan de gewoonte geen weerstand bieden kan. En tegenover deze duistere macht, waaraan zij gelooven, treedt in hun oogen de Verlosser met de macht van zijn opstandingsleven geheel op den achtergrond; en zoo blijven zij verslaafd aan zonden, die zij ongetwijfeld overwinnen zouden, indien zij slechts konden vasthouden, dat de gekruisigde Heiland niet slechts een half, maar een volkomen werk volbracht heeft; dat Hij alles volbracht en de heerschappij der zonde voor hen verbroken heeft.

De volkomen heiliging des lichaams en der ziel ligt ook in de bedoeling van den Heer Jezus, waar hij door zijn Heiligen Geest in onze harten wil wonen. Waartoe anders een Heilige Geest, indien Hij niet heiligt? Wat beteekenen anders de groote woorden, dat de geloovigen tempelen des H. Geestes en vervuld met den Geest moeten zijn? Hoe zoude men van een inwonen des Heiligen Geestes in het hart kunnen spreken, indien de zonde hierdoor niet volkomen buitengesloten werd? Wat be-

doelt Christus met de verklaring: „Zoo iemand Mij lief heeft, die zal mijn woord bewaren, en mijn Vader zal hem lief hebben en wij zullen bij hem komen en zullen woning bij hem maken”, indien Hij daarmee niet de heiliging in den waren zin des woords op het oog heeft? Waartoe anders deze herhaalde vermelding van een inwoning Gods? Wat komt de heilige Drieëenheid in onze harten doen, indien zij ons geen heilige, goddelijke gezindheid kan en wil geven en alzoo het beeld Gods in ons herstellen wil! Paulus ontdeed deze inwoning van Christus zoozeer, dat hij het opvallend sterke en vreemd luidende woord sprak: „Ik leef, doch niet meer ik, Christus leeft in mij.” Hij wil zeggen: Wat vroeger met mijn „Ik” verbonden was en onafscheidelijk tot mijn persoonlijkheid behoorde nl. zonde, zondeschuld, zondestraf, heerschappij der zonde, dat alles is nu geheel en al weggedaan en iets anders is in de plaats getreden, Christus namelijk, die met alles wat Hij is en heeft, dat wil zeggen met zijn genade, waarheid, gerechtigheid en kracht zoo onafscheidelijk met mij verbonden is, dat Hij de inhoud van mijn

denken, gevoelen en willen is geworden, zoo als vroeger de zonde dit was. Indien Christus in Paulus leefde, zoo was het ook Christus, die in en door hem sprak, dacht, handelde en wandelde. Hoe kon zulk een leven anders dan heilig zijn? Dieper en inniger kan de ervaring der inwendige heiliging toch wel niet uitgesproken worden.

---

### III.

#### DE HEILIGING IS EEN WERKELIJK BESTAANDE ZALIGE TOESTAND DES CHRISTENS.

---

Even als onze heiliging van eeuwigheid aan door God gewild, en als hoofddoel in het Verlossingswerk van Christus begrepen is, zoo wordt zij ook proefondervindelijk in de geloovigen gevonden. Indien wij in het Nieuwe Testament de beschrijving van den toestand der eerste Christenen lezen, dan zien wij, dat het weldadige gevoel van vrijheid, kracht en overwinning over de zonde de overhand in hen heeft. Zij zijn met God verzoend; dat is de grondtoon in hun

hart, — maar zij hebben nog meer: Zij gaan daarheen in de kracht des Heeren, en terwijl zij vroeger dienstknechten der zonde waren, smaken zij nu de voldoening van zich bij de telkens herhaalde zware beproevingen, waaraan zij bloot staan, te kunnen overtuigen, dat zij de zonde beheerschen kunnen. Deze ondervinding is een schooner en krachtiger bewijs voor de Waarheid in Christus, dan ooit menschelijke wijsheid of overredingskunst zoude kunnen leveren. Het onderscheid tusschen vroeger en nu, tusschen den tijd waarin zij dienstknechten der zonde waren en dien waarin zij dienstknechten der gerechtigheid geworden zijn, valt hen scherp in het oog, en versterkt hen in het besluit om te volharden in de genade, die zulke groote dingen aan hen gedaan heeft. Zij willen de beloften Gods en zijn werk in hen geenszins beperken, maar zij gelooven, dat zij alles vermogen door Christus, die hun kracht geeft. Zij zijn meer dan overwinnaars in Hem, die hen lief gehad heeft. Dit zegepralend karakter der eerste Christenen is opvallend en moet ons beschamen. Terwijl zij van kracht tot kracht voortgaan, heeft bij ons menigmaal een gevoel van ellende,

zwakheid en machteloosheid de overhand. Dit is waarlijk niet tot verheerlijking van Hem, die ons geschapen en verlost heeft. Bij velen is er juist genoeg gemeenschap met Christus, om hen droevig en ongelukkig te maken, en niets meer. Er is een Verlosser. Deze schoone muziek klinkt mij in de ooren; ik smaak en tast iets van de vrijheid, en ik ben toch niet vrij en, als om mij te kwellen en te honen moet ik telkens weder hooren: „Er is toch een Verlosser.” Ach! ware Hij er toch ook voor mij!

Zoo is het met velen, maar niet met allen. Waar een mensch zich met rechten ernst in de handen van Christus overgeeft, daar is ook nu nog de heiliging als een werkelijk bestaande zalige toestand bij hem te bespeuren. Van den aanvang der bekeering af is er reeds iets van de heiliging in den mensch te vinden. Indien men de vraag stelt, of de heiliging vóór of ná het rechtvaardigmakende geloof komt, dat ons de verzekering onzer schuldvergeving geeft, dan moet men antwoorden, dat zij eerst op den bodem en als een vrucht des geloofs, tot haar volle ontplooiing komt, maar dat zij toch van den aanvang af een wezenlijk stuk van de be-



keering des menschen uitmaakt. Want van het oogenblik af, dat wij tot den Verzoener en Middelaar Jezus komen, om vrede bij Hem te vinden, worden wij onverschillig voor de begeerlijkheden dezer wereld en verlaten ze.

---

Een mensch die bekommerd is over zijn zaligheid, verliest reeds van zelf, de lust om aan vele dingen te denken, die hem vroeger bezighielden en een aanleiding tot zonde voor hem werden. Zonder veel strijd, bijkans van zelf, kan hij zich daarvan onthouden, omdat hij er den smaak naar verloren heeft. De troost der zondenvergeving zoude ook geen plaats kunnen vinden in een hart, dat niet, voorloopig ten minste, de wereld wenscht te verloochenen, ook al is die verloochening nog niet tot volle verwerkelijking gekomen. Daar is dus reeds heiliging. Waar nu verder wezenlijk vergiffenis van schuld verkregen is en liefde en dankbaarheid jegens den Ontfermer ontstaat, daar is de mensch (afgezien van het daaropvolgende werk der genade) hierdoor alleen reeds van zijn hoofdzonde, de vijandschap jegens God, losgemaakt. Gelijk wij

reeds vroeger gezegd hebben, is de vloek waarin de zondaar ligt, de oorzaak van een steeds dieper voortwoekerende zonden-krankheid, omdat uit een hart, dat onder den toorn Gods is, geen goede werken der liefde jegens God kunnen voortkomen. Waar deze vloek echter weggenomen is, daar wordt het hart vervuld met het gevoel en de ondervinding van al wat goed is. De begunadigde bezit den vrede Gods als een schat, dien hij zorgvuldig in de handen draagt, om hem te bewaren, en evenzoo draagt de vrede Gods hem. Wie dien vrede kent, wacht zich voor alles wat hem zou kunnen verstoren, in het bijzonder echter voor de bewuste zonde, die dit op de vreeselijkste wijze doet. Zoo zien wij dat de schuldvergeving de ware oorsprong en oorzaak der heiliging is, evenals bij het kind, dat van de beleedigde ouders vergiffenis ontvangen heeft, de tijdelijk gestoorde kinderlijke liefde weer opbloeit en de lust herleeft om de gehoorzaamheid jegens de ouders en den vertrouwelijken omgang met de ouders weer op te vatten.

Wij moeten echter vooraf nog aantoonen dat onze heiliging eerst recht gewerkt wordt door

de werkelijke levensgemeenschap met Christus, den gekruisigden en verrezen Heiland, waarin wij getreden zijn en waarvan de schuldvergeving slechts de eerste liefelijke vrucht is. Daar deze vereeniging met Christus niet slechts eene schijnbare, maar eene wezenlijke zaak is, zoo heeft zij de uitwerking dat wij als leden van zijn lichaam, ook door zijn Geest beheerscht worden. Het is niet te ontkennen dat deze ervaring door geloovige Christenen gemaakt wordt. Als vrucht van hunne gemeenschap met den Heer Jezus wordt er in hen een geheel nieuw levensbeginsel, een nieuwe zin en nieuwe krachten gelegd, waaruit reeds nu naar lichaam, ziel en geest een nieuw schepsel geboren wordt, dat God welgevallig is, omdat het zijn werk is. Hier geschiedt wat Paulus zegt: „Zoo iemand in Christus is die is een nieuw schepsel; het oude is voorbij gegaan, ziet, het is alles nieuw geworden.” Of is het niet alzoo? Is het woord „heilig,” dat den onbekeerden mensch zoo streng en onaangenaam in de ooren klinkt, omdat het zijn eigen bozen wil kruisigt, niet een liefelijk woord voor den Christen? Verlangt hij niet met zijn gansche hart heilig te zijn? Beproeft

hij niet met ernst welke de goede, heilige en volmaakte wil Gods zij, en zoekt hij dien niet op alle punten te vervullen? Ja is het niet zóó, dat waar een mensch in oprechtheid met God leeft, hij niet meer door bedreigingen aan zijn plichten jegens God en den naaste herinnerd behoeft te worden, maar een eenvoudige aanwijzing en zachte terechtwijzing en vermaning meer bij hem uitwerken dan alle bliksem- en donderslagen van Sinai bij een onbekeerde? Wanneer de Apostelen tot heiliging aansporen dan is het of zij daarbij denken: Wij behoeven niet veel verklaringen aan onze woorden toe te voegen, onze lezers zijn in het bezit van den Geest, zij weten reeds wat wij bedoelen en zeggen er in den grond des harten Ja en Amen op! Even als een goede boom van zelf goede vruchten voortbrengt (wortel en stam en alle sappen werken in deze richting mede), zoo is het ook met den Christen. Gij behoeft hem niet wakker te schudden, gij behoeft hem den catalogus zijner plichten niet voor te houden, — hij is als het rechtgeaarde kind, dat uit zich zelf en zonder dat iemand het hem influistert, allerlei kleine bewijzen van vriendelijkheid en van dienstwilligheid uitdenkt, die

natuurlijk uit zijn hart voortkomen en voor zijne ouders de duidelijkste en aandoenlijkste uitdrukking van zijn kinderlijke gezindheid zijn. Ja, wij gaan nog verder. De verwijten, die de Christen zich zelf maakt als hij door traagheid achterblijft, de tranen die Petrus stort, als hij van de waarheid afgedwaald is, zijn zij niet het bewijs dat de diepste grond des harten naar gehoorzaamheid, naar volkomen gehoorzaamheid uitgaat? Anders zou een overtreding, waarin hij gevallen is, hem niet zoozeer bezwaren en schokken, ja ontroostbaar maken, zoodat hij met tranen de toevlucht wenscht te nemen tot Hem, dien hij lief heeft en toch nog, dit erkent hij met smart, door zijn zonden bedroefd heeft. Zoo zien wij, dat de heiliging ook nog heden ten dage een toestand is, die bij Christenen werkelijk gevonden wordt. Een zalige toestand! want de gehoorzaamheid jegens God, die het gevolg is van het afleggen der zondige begeerlijkheden, is toch zeker het grootste geluk en de reinste vreugd, die wij hier beneden genieten kunnen. De heerlijkste en liefelijkste ondervinding van Gods genade, hoezeer wij haar ook waardeeren moeten, is toch niet te vergelijken met de blijdschap,

die ons hart vervult wanneer het ons gelukt om onzen zelfzuchtigen wil te kruisigen en Gods wil te volbrengen. Er zijn Christenen die steeds naar een levendig gevoel van blijdschap in God uitgaan; maar wat zij verkrijgen heeft menigmaal de duurzaamheid, grondigheid, waarde noch echtheid van de stille en reine blijdschap dergenen die uit gehoorzaamheid jegens God den eigen wil ten offer brengen, en onweêrlegbare bewijzen leveren dat zij alle onkuisheid, nijd, eerzucht, begeerlijkheid, toorn en ongeduld in den dood gegeven hebben. Zulk een gesteldheid des harten is een heerlijker lofied tot eer van God, dan het schoonste kerkgezag, en waar de uitwendige mensch door allerlei stemmingen van het gevoel heen en weêr bewogen wordt, is zij vast en blijvend.

---

#### IV.

#### DE HEILIGING DOOR HET GELOOF.

---

Na al hetgeen wij tot nu toe gezegd hebben, zoude men kunnen vragen: Is het niet overbo-

dig om nog aan te toonen, dat de heiliging die wij bedoelen, door het geloof verkregen wordt? Zij berust immers geheel en al op de gemeenschap met Christus, en tot nu toe is er nog van niets anders gesproken dan van hetgeen Hij ons verworven heeft en van hetgeen door het geloof ons eigendom wordt. En toch is hetgeen wij nu willen zeggen en waarop wij bijzonderen nadruk wenschen te leggen geen onnoodige herhaling.

De ervaring bewijst namelijk hoe noodig het is de Christenen en vooral de ernstige heilbegeerigen, naar gerechtigheid hongerenden en dorstenden onder hen, op dit grootvoorrecht, op dit onontbeerlijke en tevens ten allen tijde algenoegzame middel te wijzen. Wij hebben hier vooral het oog op deze Christenen, en niet zoozeer op die oppervlakkige gemoederen, die alles opnemen en zich spoedig den troost van des Heeren zoendood toeëigenen, zonder met evenveel ernst het doel van Jezus kruisdood te behartigen, dat Paulus met de volgende woorden uitdrukt: „En hij is voor allen gestorven, opdat degenen die leven, niet meer zich zelve zouden leven,

maar dien, die voor hen gestorven en opgewekt is, en dat ook Petrus op het oog heeft, als hij zegt: Hij heeft onze zonden gedragen, op dat wij der zonden afgestorven zijnde, dergerechtigheid leven zouden.

Wenden wij dus allereerst den blik op degenen, die naar een innige duurzame gemeenschap met God in hun ganschen handel en wandel trachten, zoo vinden wij er onder hen eenigen, die den rechten weg gemakkelijk vinden. Sommigen zijn zoo geschapen, dat zij geen bijzonder moeilijke neigingen te bestrijden hebben, òf alles wat goed is wordt door de uitwendige omstandigheden bij hen aangekweekt, òf zij ontvangen de genade van in eenvoudigheid en oprechtheid reeds bij den aanvang, toevlucht te nemen tot het hoog vertrek en de sterke burcht van den naam des Heeren, waar wij beschermd worden. Zelfen onbewust van den benijdenswaardigen toestand, waarin zij zich bevinden, leiden zij een leven van bijna ongestoorden vrede met God. Voor anderen daarentegen is het bezwaarlijker. Hunne natuurlijke kracht en energie, de levendigheid en bewegelijkheid van hun temperament, hunne veelzijdige begaafdheden, die ook veler-



lei verzoeken medebrengen, en de bijzonder moeielijke omstandigheden, waarin zij door God geplaatst zijn, veranderen hun leven in een bijna steeds voortdurenden kampstrijd, waarin zij nederlaag op nederlaag ondergaan, en steeds meer ontmoedigd worden, — zoodat de gedachte aan de mogelijkheid van een leven in volkomen overgave van Christus in hen verzwakt, totdat eindelijk het volle licht bij hen opgaat omtrent het geheim onzer kracht. Het is altoos bedenkelijk, wanneer wij iets laten glippen van de verwachtingen, die wij omtrent het Christendom koesterden. Het ziet er dan bijna uit, als of wij bedrogen daar staan, en hoe zullen wij met ongedwongen vreugde den dienst des Heeren aan anderen aanprijzen, wanneer steeds de droevige gedachte bij ons opkomt: Ik ben toch niet geworden wat ik eigenlijk meende te zullen worden, en wat de Schrift belooft aan degenen, die in den naam van den Heer Jezus gelooven?

Elke menschenziel is voorzeker waardig, om op den rechten weg gewezen te worden, maar zulke zielen hebben bijzondere behoefte om op den eigenlijken grond en oorzaak van hun on-

geluk opmerkzaam te worden gemaakt; want het is toch al te jammer, om den Heer Jezus te kennen en in Hem te gelooven. — zonder de volle gemeenschap met Hem te genieten, waarop wij recht hebben. Wij moeten toch eigenlijk elken dag en elk uur betreuren, dat wij in ellende en duisternis doorbrengeu, terwijl Hij het licht der ziel is.

Waaraan ligt de fout bij velen, die in oprechtheid de heiligmaking najagen? Daaraan, dat zij deze veel te veel als hun eigen werk beschouwen, en niet blijven bedenken, dat Christus zelf door zijn Geest hunne heiligmaking is. Zij erkennen wel ten volle, dat zij uit dankbaarheid voor de verkregen verlossing hun leven aan God moeten toewijden, maar zij bedenken niet genoeg, dat dezelfde die hen verlost heeft, hen ook heiligt. Zij beschouwen de heiliging meer als een soort van wederwerk voor hetgeen God aan hen gedaan heeft, en wel als hun eigen werk. Zij bidden wel om de kracht tot heiliging, maar zij leven niet in het zekere vertrouwen dat zij verhoord worden; zij beroepen zich niet genoeg op de gewisheid, dat de dooding des ouden menschen mede in het offer

van Christus besloten is, en putten daaruit niet genoeg blijdschap en moed. Zij oefenen zich wel in de godzaligheid, door deze en gene middelen aan te wenden om het zondige vleesch te beperken en te kruisigen, maar zij vergeten het hoofdmiddel, den bestendigen blik op Hem, in wien zij reeds volmaakt en heilig zijn. Zij zien wel, en gewis met recht, op deze en gene bijzondere neiging, die afgelegd moet worden, maar zij verliezen het voornaamste uit het oog, nl. van zich met lichaam en ziel aan God over te geven om bewaard te worden in dien veelomvattenden zin, waarin de Psalmist zegt: Bewaar mij, want ik ben heilig. Zij vertrouwen te veel op hun eigen wankelende gezindheid, in plaats van acht te geven op de beloften van God en van Jezus Christus, den Herder hunner zielen: „Niemand zal mijne schapen uit mijne hand rukken, mijn Vader die ze Mij gegeven heeft, is meerder dan allen, en niemand kan ze rukken uit de hand mijns Vaders.” Zij geven gaarne toe, dat God met het volste recht vragen kan: „Mijn zoon, geef Mij uw hart,” maar dit bevel beschouwen zij alleen als een onvervulbaar gebod; daarom schrikken

zij er voor terug, en wagen het niet zich aan God over te geven, omdat hun hart de rechte gezindheid nog niet bezit. Zij moesten dit bevel liever evangelisch opvatten, en gelooven dat God juist het hart, dat Hem met al zijn boosheid overgegeven wordt, wanneer het Hem eenmaal toebehoort, als zijn eigendom in bezit neemt om er zijne macht en genade in te openbaren. Natuurlijk ben ik bevreesd God iets te beloven, dat ik niet houden kan. Maar wanneer ik mijn booze hart aan God mag overgeven met het doel om het door Hem te laten reinigen, dan klinkt deze uitnoodiging inderdaad toch recht lieflijk en aller aanneming waardig.

De ondervinding leert ook, dat wanneer Christenen het werk hunner heiliging op de aangegeven wijze aanvatten, zij aan kracht en blijdschap winnen, en terwijl zij tot nu toe steeds angstvalliger en kleinmoediger werden, beginnen zij nu integendeel telkens meer te hopen en ontvangen ook telkens meer. De beteekenis van het geloof wordt ons hier op nieuw van een andere zijde duidelijk. Het geloof houdt zich altoos vast aan het onzienlijke. Het geloof is altoos een waagstuk. In het geloof onder-

neem ik eigenlijk altoos iets, dat boven mijn krachten is. Door het geloof eigenen wij ons als bezitting iets toe, dat wij nog niet aanschouwen, maar dat ons beloofd is. In het geloof rekenen wij op eene kracht, die God ons ter rechter tijd en op het rechte uur geven zal, omdat Hij ze ons heeft toegezegd. Op deze wijze verkrijgen wij die kracht, en wanneer wij op dezen weg voortgaan, dan groeit zij aan, even als een kapitaal waarbij telkens de interessen gelegd worden. Maar onze krachten nemen af, wanneer wij ons tevreden stellen met hetgeen wij, afgezien van Christus, in ons zelve vinden. Hoe zelden men dit geloof ook bij oprechte gemoederen vindt, bewijst ons reeds het voorbeeld van velen, die een grooten weêrzin hebben tegen elke soort van geloften, ook tegen de doop- en de bevestigingsbeloften, omdat men toch niet weet hoe het hart later gezind zal zijn, en omdat het beter is zich niet te verbinden en niets te beloven dan veel te beloven en niets te houden, Dit is echter een beklagenswaardige opvatting van ons doopverbond, waaruit men ziet hoe het geloof tot een ellendig en zwak ding inéénkrimpt, wanneer de

mensch uitsluitend op menselijke factoren rekent, in plaats van God in zijne zaak en in zijne geloften op te nemen. Het is duidelijk dat ik voor mijzelf niets beloven kan, maar het is even duidelijk, dat ik in den naam van Jezus alles beloven kan wat Hij van mij verlangt, en dat ik door dit kinderlijk vertrouwen God de eer geef.

Misschien komt het menigeen vreemd voor, dat wij langs dezen weg des geloofs de heiligmaking veroveren moeten, maar het is gewis geen verkeerde weg: wij zien ook dat vele heiligen vóór ons dien weg betreden hebben. Vele vrome zielen spreken in hunne geschriften en vooral in hunne gezangen de op ervaring gegronde overtuiging uit, dat niets de kracht der zonde zoozeer verbreekt, als de in het geloof toegeëigende en vastgehouden gewisheid, dat wij in de zegepraal van onzen overwinnaar Jezus Christus mede begrepen zijn. — Hoe zoude die vijand een hart dat deze verzekering met zich omdraagt, grootelijks kunnen benadeelen? Hij kan daarin niet veel uitrichten. —

Daar het ons hier aan ruimte ontbreekt om de getuigenissen van beproefde Christenen uit

onze evangelische kerk voor de door ons verdedigde zaak aan te voeren, zoo willen wij er slechts één aanhalen, welks echtheid door niemand betwijfeld zal worden, nl. het getuigenis van den apostel Paulus zelf, Rom. 6 en 7. — Aan het eind der niet genoeg behartigde vermaning, die de Apostel in dit hoofdstuk geeft, zegt hij: „Zoo dan, mijne broeders, gij zijt der wet gedood door het lichaam van Christus, opdat gij zoudt worden eens anderen, namelijk desgenen, die van de dooden opgewekt is, opdat wij Gode vruchten dragen zouden.”

De Apostel plaatst hier twee verbindingen tegen over elkander, de gebondenheid onder de wet, die den dood vruchten draagt, en de vereeniging met Christus, waardoor wij in staat worden gesteld om Gode vrucht te dragen.

Wanneer ik de heiligmaking najaag door alleen aan den eisch der Goddelijke rechtvaardigheid te denken, en mijne krachten daaraan te beproeven, dan sluit ik een verbond met de wet. Deze verbinding heeft een tijdlang haar goed recht. „Want door de wet komt de kennis der zonde en de wet is onze tuchtmeester tot Christus.” Ook de Christenen, die lauw en

vleeschelijk geworden zijn, hebben dezen tuchtmeester nog noodig. Maar op dezen weg komen wij eigenlijk niet verder dan dat wij ons bestraft en geoordeeld voelen! Want de wet, die door ons geweten getuigt, kan nu eenmaal niet anders doen.

Maar wanneer ik de heiligmaking zoek op grond der verlossing, die door Jezus Christus volbracht is, dan vereenig ik mij met Christus, en het gevolg van deze vereeniging is, dat (zonder in het minst te kort te doen aan de goddelijke vordering, die steeds dezelfde blijft en mij door Christus nog duidelijker en scherper ingeprent wordt) zijn levendmakende Geest het willen en het volbrengen in mij werkt. Het is geen verwaandheid of aanmatiging, wanneer ik alzoo door het geloof met Christus in gemeenschap tred, want God zelf noodigt mij daartoe uit, ja Hij gebiedt het mij; waarom zoude ik het dan niet doen?

Zoo wordt het ons duidelijk, dat de heiliging door het geloof gewerkt wordt; of liever door Christus, dien wij in het geloof aannemen, en niet door de wet. Maar om dit te begrijpen, daartoe behoort voorzeker een ontwaakte gees-



telijke gezindheid, een honger en dorst naar de gerechtigheid, die voor God waarde heeft. Alleen het ontwaakte geweten kan de kracht van het bloed der verzoening hoogschatten en het gebruiken, om van alle schuld gereinigd te worden, en zoo is het ook met de leer der heiligmaking; zij kan alleen verstaan worden door hen, wier hart levend gemaakt is, en die in alle opzichten naar volkomen reinheid en eenswillendheid met God smachten. Dezen verstaan wat wij zeggen. Wie zoo met het gansche hart God wil toebehooren, dien kan men voorzeker niet anders helpen dan door hem op deze ons in waarheid geschonken en medegedeelde heiligheid van Christus te wijzen. Waar echter dit verlangen nog niet bestaat, en de rechtvaardige eisch des Heeren: „Weest heilig” nog niet erkend wordt, daar moet hetgeen wij gezegd hebben, een onverstaanbare rede zijn; want ook hier geldt het woord: De verborgenheid des Heeren is voor degenen die Hem vreezen; en zijn verbond om hun die bekend te maken.

---

## HEILIGING EN VOLTOOIDE HEILIGHEID.

---

Wij voelen ons gedrongen om ten slotte nog te zeggen, hoe wij ons zorgvuldig wachten moeten van te denken, dat deze aardsche toestand van heiliging reeds de voltooide heiligheid zoude zijn. Daardoor zouden wij de ondervinding, de Schrift en God zelf tot een leugenaar maken, want voor Hem zijn en blijven wij „arme zondaren.” Wie dit zou willen vergeten of ontkennen zou zich slechts op een duizelingwekkende hoogte begeven, om zich een gewissen en vreeselijken val in de diepte voor te bereiden. Noch de zekerheid van onze verzoening met God, noch het voortgaande werk der heiliging verandert iets aan de waarheid, dat wij in ons zelve arm, ellendig, naakt en verdoemlijk zijn; veelmeer wordt die waarheid daardoor bevestigd; want juist daarom behoeven wij dagelijks het offer van Christus en de bewaring en opvoeding door zijnen Geest. Voorzeker zoude het de schoonste en heerlijkste

aanbeveling van het Christendom zijn, indien men zonder meer van de Christenen zeggen kon: „Er is geen zonde meer in hen!” Maar zoo is het nu eenmaal niet. Neem het leven van den meest oprechten Christen, die deel aan de verlossing heeft en zich daarin verblijdt, en gij zult bevinden, dat het niet zonder vlekken en beschuldigingen, zonder berouw en leed, zonder belijdenis van schuld is. En wee den Christen, die zoo verblind over zichzelf ware, dat hij deze onvolkomenheid van zijn toestand zou willen ontkennen.

Hierin moge de vleeschelijke gezindheid nu een aanleiding nemen om de verlossende kracht van Christus te verzwakken, en te zeggen dat er toch geen onderscheid bestaat tusschen degenen die God dienen en degenen die Hem niet dienen, wij weten dat deze verootmoedigende toestand van zwakheid, waarin wij ons vooralsnog bevinden, het geluk onzer vergeving, noch de weldaad onzer vernieuwing en wedergeboorte vernietigen kan. Eer de zon opgegaan is, is het donker. Zoo is en blijft ons hart in duisternis verzonken, totdat Jezus, de Zon der gerechtigheid en der vrijheid voor ons opgaat. Maar

ook nadat zij opgegaan is, zijn er nog schaduwen in de diepe dalen. Eerst de heldere middag verdrijft ze. Dat is het beeld onzer Christelijke loopbaan. Wij kunnen de schaduwen van ons hart en leven niet loochenen, maar nog minder kunnen wij loochenen, dat de zon stijgt en de schaduwen vlieden. Het pad der rechtvaardigen is gelijk een schijnend licht, voortgaande en lichtende tot den volten dag toe.

---